

ΕΤΟΣ ΣΤ'.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΑΡΙΘ. 287

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 10

Τιμή ετήσιας συνδρομής προπληρωτέα διὰ μὲν τὸ Ἐσωτερικὸν δραχμαὶ νέαι 12, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν 20
Ἡ Διεύθυνσις τῆς ἐφημερίδος, ἐπὶ τῆς οἴου Ἰπποκράτους ἀριθ. 5, παρὰ τῆ πλατεῖα τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 12 Αὐγούστου 1884.

Ἀξιότιμε κ. Συντάκτα,

Εἶνε πλέον γνωστὸν ὅτι τὰ ἐν τῇ Ὠρα δημοσιευόμενα ἄρθρα μόνον σκοπὸν ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἔχουν τὴν ἀντικατάστασιν τῆς τετριμμένης περὶ τῶν ὑπερβολικῆς ὁμοιότητος πραγμάτων παρομοιώσεως πρὸς τὰς σταγόνας τοῦ ὕδατος διὰ τῆς παραβολῆς πρὸς αὐτὰ τὰ ἐν λόγῳ ἄρθρα. Μεθ' ἧς κανονικότητος ἀνατέλλει καὶ ὄψει ὁ ἥλιος, κρούει τὰς ὥρας τὸ ὠρολόγιον τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ὁ κ. Σταμούλης ἐξάγει τοὺς σκύλους του εἰς περίπατον, παρὰ τῆς τακτικῆς ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τὸ αὐτὸ πάντοτε rot-pourri τῶν συγκεχυμένων φράσεων, τῶν ἀναλάτων εὐφυϊῶν, τῶν σχευνοτενῶν περιόδων, τῶν τετριμμένων ἐπικλήσεων τῆς πολυαριθμοτέρας μεριδίας, τῆς προδοτικῆς ἀντιδράσεως τῆς ἀντιπολιτεύσεως, τῆς ἐνδελεχοῦς μερίμνης τῶν κυβερνώντων καὶ ὅλης τῆς λοιπῆς συνοδείας τῶν ἀνοήτων λέξεων, αἵτινες ἐπαναλαμβάνονται ἐν τὴσ ἀπελιτιστικῇ ταυτολογίᾳ καὶ πληκτικῇ, ὡς ἤχος σπασμένης καρταμούζας, μονοτονίᾳ, προδιδούσῃ ἀξιοθαύμαστον ξηρασίαν ἐγκεφάλου. Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον τῆς παρελθούσης Δευτέρας ἦτο παραδόξως ὀλίγη διάφορον τῶν λοιπῶν. Ὁ θαρραλέος ἀγωνιστὴς εἶχεν ἀνακαλύψει νέον φοβερὸν ἐγκλημα τῆς ἀντιπολιτεύσεως, τὸν συνεταγισμὸν αὐτῆς πρὸς σατυρογράφους καὶ ἐπιτίθετο ἐναντίον τῆς ἀκράτητος! Δὲν ἠξέυρω διατὶ ἀναγινώσκων αὐτὸ ἐνθυμήθην τὸ ἀκριβῶς τῇ προτεραίᾳ ἐκδοθὲν φύλλον τοῦ Ἀσμοδαίου σας καὶ πῶς ἐσχέτισα χωρὶς νὰ τὸ θέλω εἰς τὸ πνευμά μου τὰ «σατυρικά φύλλα, τὰ μὴ δυνάμενα ἢ διὰ τοῦ σκανδάλου καὶ τῆς καταλαλιᾶς νὰ ζήσωσι», τόσο θυμοῦ καὶ πόνου ἐκφρασίαν, πρὸς τὰς ἀποκαλύψεις περὶ τῶν διαγελῶντων ναῶν, τῶν καιζόντων ἡρώων καὶ τῶν ἐστεμμένων ὑπνῶν. Ἄλλ' ὅπωπδήποτε πρέπει πολὺ κακὸν νὰ τοῦ ἔκαμαν οἱ σατυρογράφοι διὰ νὰ φωνάζῃ τόσο κατ' αὐτῶν. Δεκάκις τοῦλάχιστον ἐμέτρησα τὴν λέξιν σατυρογραφία καὶ λιβελλογραφία καὶ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἐκτραγωδούμενα τὰ κακὰ τὰ ὅποια ἐπιφέρει αὐτῆ. Καὶ τόσοσιν συγκλητικὰ ἦσαν γραμμένα ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα ὥστε καὶ ἐγὼ ὅστις εἶχα πάντοτε τὴσ ἰδέαν περὶ τῆς ἀφελιμότητος τῆς σατύρας κατὰ τῆς ἡμιμαθείας, τῆς κακοηθείας

καὶ τῆς ἐπιπολαιότητος, ὡς τοῦ φανικοῦ ὄξεος κατὰ τῶν μισμμάτων, ἤρχισα νὰ φοβοῦμαι μήπως ἀφοῦ οἱ σατυρικοὶ κάμνουν τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐκβάλλουν τοιαύτας γοεράς φωνὰς εἶνε πράγματ ἐπικίνδυνον καὶ μήπως καὶ τοῦ Λουκιανοῦ καὶ τοῦ Ἰουβενάλη εἶνε προτιμότεροι οἱ σχολαστικοὶ ἀλεξανδρινοὶ καὶ οἱ κουτοπόνηροι βυζαντινοὶ.

Ἀλλὰ τὴν ἐξήγησιν τοῦ πράγματος εὔρον ὅταν ἐφθασα εἰς τὸ ἐπόμενον χωρίον τοῦ ἄρθρου, τὸ ὅποσον ἐπειδὴ ἴσως δὲν ἔτυχε νὰ ἴδετε, σὰς ἀποστέλλω κατὰ πιστὸν ἀντίγραφον:

«Τὰ τοιαῦτα, λέγει ὁ ἄνθρωπος, ἐπιτρέπονται μόνον εἰς τὰ σατυρικά φύλλα, τὰ μὴ δυνάμενα ἢ διὰ τοῦ σκανδάλου καὶ τῆς καταλαλιᾶς νὰ ὑπάρξωσιν, ἀδιάφορον ἂν ἐπισύρωσι τὴν περιφρόνησιν καὶ αὐτῶν τῶν ἀναγινωστῶν. Μὴ δὲν ὑπάρχωσι τόσα ἐπαγγέλματα ἐν τῇ κοινῶν ἀξιοκαταφρόνητα καὶ ἀπόκληρα πάσης τιμῆς, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ὁποίων εὐδοκίμοισι καὶ ἐπιτυχάνουσι;»

Μεταξὺ τούτων ὑποθέτω, κ. συντάκτα, ὅτι θὰ καταλέγεται καὶ τὸ τοῦ ταπεινοῦ κόλακος τῶν ἰσχυρῶν, τοῦ κατ' ἐπιφάνειαν σοφοῦ, τοῦ ἀμαθοῦς καθηγητοῦ, καὶ καθεξῆς. Τὰ δὲ σατυρικά φύλλα οὐδέποτε συνηγόρησαν ὑπὲρ αὐτῶν. Ὄστε ὁ ἀξιότιμος καθηγητὴς τοῦ φυσικοῦ δικαίου καὶ τμηματάρχης τῆς στατιστικῆς ἔχει δικαίον νὰ παρκαπονῆται ὅτι τοῦ καταλαλοῦν.

Ὁλως ὑμέτερος
ΡΑΦ

ΑΝΕΜΟΜΑΖΩΜΑΤΑ

Ἡ πυρκαϊὰ τῆς ἀγορᾶς διήγειρεν ἰσχυρὰς ὑπονοίας ὅτι ὑπάρχει ἐν Ἀθήναις συμμορία ἐμπρηστῶν, εἰς ἣν ὀφείλονται ὅλοι καὶ μέχρι τοῦδε ἀποδιδόμεναι εἰς τὴν τύχην, τακτικῶς διοργανωμένη καὶ μετ' ἀκριβείας ἐνεργοῦσα. Εἶνε ὅμως ἀγνωστοὶ ἔτι οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὴν κατ' ἄλλους οὗτοι εἶνε ὑπουργικοὶ φροντίζοντες νὰ παρέχουν εὐκαιρίαν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν πρὸς ἐπίδειξιν καὶ τῶν πυρο-

οβεστικῶν αὐτοῦ προσόντων· κατ' ἄλλους δὲ ἀπεναντίας εἶνε ἀντιπολιτευόμενοι προσπαθοῦντες, κατὰ τὸ σύστημα τῆς Τριπόλεως, νὰ τὰ κάμουν ὅλα μαῦρα.

Ἡμεῖς ὁμῶς κρίνοντας ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐργάζονται κλίνομεν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι δὲν ἀνήκουν εἰς καμμίαν ἐκ τῶν ἀνωτέρω δύο τάξεων ἀλλ' εἶνε ἀπλούστατα τίμιοι πολῖται, οἵτινες ἀπελιπισθέντες ἐκ τῆς ἀκηδεῖας τῶν ἡμετέρων ἀρχόντων πρὸς διόρθωσιν ἢ καταστροφὴν τόσων ἀχρήστων καὶ ἐτοιμορρόπων καὶ ἐπιβλαβῶν εἰς τὴν ὑγείαν τῆς πόλεως οἰκοδομῶν κλπ., ἀπεφάσισαν τὴν ἐξαφάνισιν αὐτῶν διὰ τοῦ πυρός.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ μέθοδος αὕτη ἔχει καὶ τὰ κακὰ τῆς· ἀλλ' οὐχ ἥττον οὐδεὶς δύναται νάρνηθῆ καὶ τὰ εὐεργετικά αὐτῆς ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ ἐξωραϊσμοῦ καὶ τῆς καθαριότητος τῆς πόλεως. Οὕτως ἐκ τῆς τελευταίας πυρκαϊᾶς ἐξημιώθησαν μὲν πλεῖστοι συμπολίται ἡμῶν, ἀλλ' ἐπετεύχθη δι' αὐτῆς τέλος πάντων καὶ ἡ μεταφορὰ τῆς ἀγορᾶς εἰς τὸ ἀπὸ τόσου καιροῦ ἀνεγερθὲν νέον αὐτῆς κατάστημα, πρῶγμα τὸ ὁποῖον εἶνε ἀμφίδρονον ἂν θὰ κατωρθοῦτο ποτὲ διὰ τῆς δραστηριότητος τῶν δημαρχικῶν μας.

Ἀλλά, θαυμάσατε τὴν καλαισθησίαν τῶν δημοτικῶν συμβούλων μας! Εὐρέθησαν μεταξύ αὐτῶν οἱ ἀγωνισθέντες νὰ ματαιώσωσι τὴν ἐργασίαν τοῦ πυρός διὰ τῶν σοφῶν αὐτῶν μέτρων. Καὶ προὔταθῆ ἡ ἰδρυσις πάλιν ἐπὶ τοῦ ἐρημιωθέντος χώρου προχαιρῶν παραπηγμάτων, ἅτινα, ἐμποδίζοντα τὰς ἐργασίας τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας, θὰ ἐπανέφερον ἐπαυξάνοντα τὴν ἐκλιπούσαν ἀσχημίαν. Τὴν ἐπιμονὴν ταύτην ἐγνωρίζομεν ὅτι μέχρι τοῦδε εἶχον μόνον καθάρια τινὰ τετράποδα, τὰ ὁποῖα μόλις ἐκδιωχθῶσι τοῦ βορβόρου ἐπανέρχονται πάλιν εἰς αὐτόν.

Τὴν Ἀρχαιολογικὴν ἐταιρίαν ἀναπληροῦσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος προλαμβάνοντες οἱ μάγκαις, ἐπιχειροῦντες συχνὰς ἀνασκαφὰς ἐπὶ τοῦ κεκαυμένου ἐδάφους πρὸς ἀνακάλυψιν δεκαρῶν.

Εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐμπρηστικὴν ἐταιρίαν συνιστῶμεν νὰ μὴ περιορισθῆ μόνον εἰς τὸ εἶδος τοῦτο, ἀλλὰ νὰ προσθήσῃ εἰς τὰ ἐν χρήσει μέσα αὐτῆς καὶ τὴν κατεδάφισιν καὶ εἴ τι ἄλλο. Ὑποδεικνύομεν δὲ εἰς αὐτὴν καὶ ἄλλα τινὰ ἀχρήστα καὶ ἐπιβλαβῆ ἀντικείμενα τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε ἀποροῦμεν πῶς διέφυγον τὴν προσοχὴν τῆς. Οὕτως ἐπιφέρουσιν:

Ἡ κατεδάφισις τῶν ἡμιτελῶν τειχῶν τοῦ νέου θεάτρου.

Ἡ πυρπόλησις τῶν ξηρῶν στελεχῶν τοῦ στρατοῦ.

Ἐπίσης ἡ τῶν μοναδικῶν ξηρασίαν πασχόντων τελευταίων φύλων τοῦ Αἰῶνος.

Ἐπίσης ἡ τῶν ἀνωφελῶν μετοχῶν τῆς Κωπαίδος, κλπ. κλπ.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑἰΩΝΑ.

Δὲν ἀνηγγέλη ἀκόμη ἂν ὁ κ. Φιλήμων ὠφελήθη ἐκ τῶν ἐν Κάρσβαδ λουτρῶν· ἀλλὰ βεβαίως τὴν ἐφημερίδα αὐτοῦ οὐδὲν ὠφέλησε τὸ ταξίδιον τοῦ διευθυντοῦ τῆς. Ἀξιοῦσα νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ σοβαρωτέρα καὶ μᾶλλον σώφρων τῶν συναδέλφων τῆς, παρέχει ἀπεναντίας ἀφ' ὅτου ἐγκατελείφθη ἐπὶ τοῦ κ. Φιλήμονος τὸ ἀπεχθὲς θέαμα σπερμολόγου γραΐθιου, οὐδένα σεβασμὸν τρέφοντος οὔτε πρὸς ἑαυτὸ οὔτε πρὸς τοὺς ἄλλους, μεταδίδοντος τεχνητὸν νευρικὸν ἐρεθισμὸν εἰς τὴν ἀπράγμονα ζωὴν του δι' ἐπινοημένων σκανδάλων καὶ πάσχοντος χρονίαν γλωσσαλίαν, τὴν ὁ-

ποῖαν ἐξασκεῖ κατὰ παντὸς ὃν τύχη νὰ συναντήσῃ. Δὲν ἠξέυρομεν ἂν ἡ μεταβολὴ αὕτη τοῦ εἴδους μιᾶς ἐφημερίδος ἀπὸ σοβαρᾶς εἰς ὑβρεολογικὴν ἐκάστοτε κατὰ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν ἢ τὰ συμφέροντα τῶν διευθυντῶν τῆς, δύναται νὰ συστήσῃ αὐτὴν. οὔτε ἐξετάζομεν ἂν εἶνε ἀρκῶν τίτλος διὰ μέλλουσαν πολιτικὴν ἐπιτυχίαν ἐν Λοκρίδι, ἀνωτέρων θέσιν ὑπαλλήλου ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς ἢ προσεχῆ ἐκδοσιν ἰδίας ἐφημερίδος· ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γνωρίζομεν εἶνε ὅτι ἡ συνταύτισις τῆς ἰδιότητος ἀναπληρωτοῦ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Αἰῶνος πρὸς τὴν ἰδιότητα αὐθάδους τιμητοῦ ὅλου τοῦ λοιποῦ τύπου, ἀπορρινομένου καὶ περὶ προσώπων καὶ περὶ γεγονότων καὶ περὶ λογικῆς καὶ περὶ γλώττης αὐθαίρετως καὶ ἰδιοβούλως, ἦν ἐπετράπη εἰς τὸν κ. Ἀθηνάσιον, Παπαλουκᾶν, Βύταξιαν ν' ἀναλάβῃ, δὲν εἶνε βεβαίως κολακευτικὴ οὔτε διὰ τὴν εὐφύαν οὔτε διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς ἀθηναϊκῆς δημοσιογραφίας. Ἀλλοῦ δημοσιογράφου ἀναλκικῶν τοιοῦτους τρόπους, δι' οὓς οὐδὲν προηγούμενον τῶν παρέχει δικαίωμα τι, ἤθελεν ἀποκτήσῃ ἀδιαμφισβητήτους περγαμνῆς κωμικότητος· ἀλλ' εἰς τὸν εὐδαιμόνα ἡμῶν τόπον, ὅπου τὸ ἐπὶ τῆς ἐλλείψεως πάσης ἱκανότητος ἐρειδόμενον θράσος εἶνε τὸ καλλίτερον ἐφόδιον πάσης ἐργασίας, προχειρίζει καθηγητὰς, συνιστᾷ εἰς τὴν γενικὴν ὑπόληψιν, πλουτίζει καὶ δημιουργεῖ κοινωνικὴν θέσιν ἢ πολιτικὴν ἐπιρροήν, ὁ τοιοῦτος δύναται νὰ γράφῃ ἐλευθέρως ὅ,τι θέλει, νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ἔπειτα μεγαλοφῶνως δημοσίᾳ ὅσα γράφει καὶ νὰ νομίζεται ὑπὸ τῶν ἀπλοϊκῶν ἀνθρώπων μεγάλης ἀξίας.

Ὅτι ὁμῶς ὁ Ἀσμοδαῖος ἐνόμισε κυρίως ἀνήκον εἰς τὴν σκαυρικὴν τοῦ δικαιοδοσίαν δὲν ἦσαν οὔτε τὰ ἰδιαιτέρα ἐλατήρια τῶν γραφομένων οὔτε αἱ λογικαὶ παρακρούσεις τοῦ κ. ἀναπληρωτοῦ, ἀλλ' ἡ ἀστεία δημιουργία νέας γλώττης, βασιζομένης ἐπὶ τοῦ λεξικοῦ τοῦ Βαρίνου, τῶν σημειώσεων τοῦ Φιλίππου Ἰωάννου καὶ τῶν Γλωσσικῶν Παρατηρήσεων τοῦ κ. Κόντου, καὶ διὰ τοῦτο κρηπέμψαμεν αὐτόν ἐν τῷ παρελθόντι φύλλῳ εἰς τ' ἀπανθήματα, διὰ νὰ ἐντακαθῆ ἐκεῖ τὸς κατ' ἀνάλογον τρόπον ἀγωνιζομένου ἐπίσης τὸν καλὸν τοῦτον ἀγῶνα Φανόν, Σταθμικὴν Πλάστιγγα, Λακωνίαν, κλπ. Ἀλλ' ὁ κ. ἀναπληρωτὴς ὠργίσθη καὶ ἀπήντησεν ὄχι ἀπ' εὐθείας κατὰ τὰ δημοσιογραφικὰ νόμιμα, ἀλλὰ πρὸς τρίτους, φανταζόμενος ὑποβολεῖς καὶ γελωτοποιούς καὶ σχέσεις ἀποκρούφους μεταξὺ ἐφημερίδων μηδέποτε ὑπαρξάσας. Ἄν ἡ μέθοδος αὕτη τοῦ ἀποδίδειν εἰς ἄλλους ἀνεξετάτως καὶ ἀδιακρίτως ὅσα ἄλλοι ἔγραψαν, τοῦ ὀνομάζειν γελωτοποιῶν πάντα ὅστις δὲν θεωρεῖ ὕψιστον συστατικὸν τῆς ἀξίας του τὸν ὕπνον τῶν ἀναγνωστῶν του, τοῦ μὴ νομίζειν πράγματι γελωτοποιῶν τὸν προκαλοῦντα τὰ μειδιάματα διὰ τῆς διαρκούς ὑποδήσεως ὑπερυψήλων διὰ τὸ ἰνάστημά του κοθῶρων προσποιητῆς σπουδαιότητος, ἂν αὕτη εἶνε ἡ μέθοδος τοῦ ἀνθυφιστοῦ, ἢ λέγει ὅτι μεταχειρίζεται ὁ κ. ἀναπληρωτὴς, ἀγνοοῦμεν. Οἰαδήποτε ὁμῶς καὶ ἂν εἶνε πᾶς τις δύναται νὰ μαρτυρήσῃ ὅτι πολλὴν εἰσεκόμασε τῷ «Αἰῶνι» ἀηδίαν, ὅτι ἀναγκάζει αὐτόν νὰ κάμνῃ πολλὰς περιδρομὰς καὶ ὅτι δὲν ἀπέχει πολὺ τοῦ φρενιατοῦ.

Βεβαίως καθεὶς εἶνε ἐλεύθερος νὰ γράφῃ κατὰ τὸ ἔθιον δοκοῦν, θάσσον ἢ βράδιον, καχυπόπτως ἢ εὐοργιστως. Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἐλεύθεροι ἀντὶ νὰ προσφεύγωμεν εἰς τὸ λεξικὸν νὰ γελῶμεν καὶ νὰ μὴ κρίνωμεν τὸν τύπον ἔχοντα καθήκοντα μόνον ὑπέρτερου προσωπικῶν παθῶν καὶ σχολαστικοῦ λογιστάτου. Ὡς ἀντάλλαγμα δὲ τῶν ὑβρεων καὶ τῶν συμβουλῶν, ἃς τόσον ἀφεδῶς διασπείρει, ἃς συγκατανεύση νάκοῦσθαι καὶ ἀπὸ ἡμᾶς μίαν, ἔστω καὶ μὴ γλωσσικὴν, παρατήρησιν: Ὅτι οὔτε ἡ κατὰ τὰς παραδόσεις τοῦ κ. Στεφάνου Ξένου περισυλλογὴ ἀκαταλήπτων καὶ πρωτακούστων λέξεων, οὔτε ἡ ἐνδελεχὴς μελέτη τῶν Γλωσσικῶν Παρατηρήσεων δύναται νὰ μεταβάλλωσιν οὔτε τῆς ἐκφράσεως τὸ εὐτελεές, οὔτε τοῦ ὕφους τὸ χυδαῖον.

Κοῖν